

Arkivsak

26/17357-2

Sakshandsamar

Ben Ståle Leirvåg

Saksgang

Yrkesopplæringsnemnda

Møtedato

29.09.2026

Uttale: Tolkning av regelverk om godkjenning av samarbeidsorgan

Innstilling frå fylkesdirektøren

Yrkesopplæringsnemnda i Telemark fylkeskommune viser til førespurnad frå samarbeidsrådet for yrkesopplæring (SRY) og har følgjande tilbakemelding:

- Godkjenning av samarbeidsorgan etter presiseringa frå Utdanningsdirektoratet sumaren 2025 har medført ei tydeleg avklaring på godkjenning og ansvaret for oppfølging.
- Telemark fylkeskommune ser ingen grunn til å endre denne praksisen.

Bakgrunn og saksgang

Førespurnad frå samarbeidsrådet for yrkesopplæring (SRY) om kven som skal godkjenne samarbeidsorgan for lærebedrifter er motteke, sjå vedlegg. Dei ber om tilbakemelding frå yrkesopplæringsnemnda i fylkeskommunane.

Saka blir lagd fram til vedtak i yrkesopplæringsnemnda.

Saksopplysningar

Yrkesopplæringsnemnda i Telemark godkjente samarbeidsorgan i møtet 24.09.2025. Sjå vedlagt saksfremlegg og vedtak.

Ved godkjenninga blei Utdanningsdirektoratet si forståing fra juli 2025 lagt til grunn. Samarbeidsorgan med adresse i Telemark vart godkjent, medan samarbeidsorgan med adresse i andre fylker skulle godkjennast av det fylket dei høyrer heime i, også når samarbeidsorganet hjelper lærebedrifter i Telemark. For å operere i Telemark, måtte dei leggje fram denne godkjenninga frå fylket dei har adresse i.

På førespurnad frå KS vart det også innhenta synspunkt på kven som bør godkjenne samarbeidsorgan i mai 2026. Vedlagt notat vart oversendt KS og lagt fram til orientering i yrkesopplæringsnemndas møte 20. mai 2026.

SRY sitt spørsmål er om tolkinga til Utdanningsdirektoratet (Udir) bør endrast til at alle samarbeidsorgan må godkjennast i kvar fylkeskommune samarbeidsorganet har lærebedrift i. SRY skriv vidare:

«SRY har hatt dialog med Udir om saken, som vurderer at det innenfor regelverkets rammer også er mulig å tolke det slik at samarbeidsorgan må godkjennes i hver fylkeskommune. Udir har imidlertid påpekt at konsekvenser ved en endret tolkning er lite kjent. SRY har vedtatt å innhente vurderinger og erfaringer fra yrkesopplæringsnemndene for å belyse saken tilstrekkelig.

SRY ber derfor om yrkesopplæringsnemndenes erfaringer med den nye opplæringsloven og forskriften vedrørende godkjenning av samarbeidsorgan, og vurderinger knyttet til spørsmålet om samarbeidsorgan skal godkjennes i hver fylkeskommune der samarbeidsorganet har lærebedrifter de bistår.»

Økonomiske, administrative og juridiske konsekvensar

Godkjenning av samarbeidsorgan vil ikkje påverke økonomien. Om Telemark fylkeskommune også skal godkjenne samarbeidsorgan som ikkje har adresse i Telemark, vil dette innebære eit meirarbeid knytta til godkjenning og oppfølging.

Innan det administrative området hjelper samarbeidsorgana til med kontaktane i lærebedriftene. Samarbeidsorgana gjere det administrativt lettare for Telemark fylkeskommune å følgje opp lærebedriftene, då samarbeidsorgana/opplæringskontora gjer ein del av denne jobben.

Konsekvensar for fylkets klimamål og FNs bærekraftsmål

At samarbeidsorgan hjelper til med formidling til læreplassar og oppfølging av bedrifter, lærlingar og læreandidatar, vil bidra til FNs bærekraftsmål nr. 4, god utdanning, nr. 8, anstendig arbeid og økonomisk vekst og nr. 10 mindre ulikskap.

Fylkesdirektørens vurdering

Fylkesdirektøren vurderer at presiseringa frå Utdanningsdirektoratet sumaren 2025 gjer det tydeleg kven som skal godkjenne eit samarbeidsorgan og kven som er ansvarleg for å følgje det opp. I lov og forskrift er det sett opp kva som skal leggjast til grunn for godkjenning, samtidig som kvar fylkeskommune har utarbeidd kriteria som har mange likskapstrekk frå fylkeskommune til fylkeskommune.

Under behandlinga av sak om godkjenning av samarbeidsorgan merka fylkesdirektøren seg at det vart reist nokre spørsmål frå medlemmer av yrkesopplæringsnemnda. Spørsmål som:

1. Korleis kan eit samarbeidsorgan med adresse langt frå Telemark følgje opp Telemark fylkeskommune sitt arbeid knytt til YFF og det 4-årige yrkesfagløpet i Telemark?

2. Er det rett å godkjenne samarbeidsorgan frå andre fylker i Telemark når det er eit eller fleire samarbeidsorgan innan faget i Telemark? - at konkurranse kan svekke kvaliteten til samarbeidsorgan som er etablert i Telemark.

Fylkesdirektøren viser til at den viktigaste oppgåva til samarbeidsorganet er å hjelpe bedriftene og lærlingane. Innan små fag er det vurderinga til fylkesdirektøren at kvaliteten på dette arbeidet kan vere like god frå eit samarbeidsorgan som er «spesialisert» heimehøyrande utanfor Telemark, som eit lokalt samarbeidsorgan som har fleire nærliggjande fag. Når det gjeld samarbeidet Telemark fylkeskommune har knytt til YFF og det 4-årige yrkesfagløpet, er både samarbeidsorgana og lærebedriftene viktige. I mindre fag vil lærebedrifta vere viktigast.

Når det gjeld konkurranse mellom samarbeidsorgan innan same fag er dette eit forhold som fylkesdirektøren ser som vanskeleg å ta inn i ei kvalitetsvurdering. Dette fordi det også kan førast argumentasjon for at konkurranse bidreg til auka kvalitet hos alle samarbeidsorgana.

Fylkesdirektøren har tidlegare munnleg orientert yrkesopplæringsnemnda om at fylkesdirektøren for samarbeidsorgan med adresse i Vestfold og som har mange lærekontraktar i Telemark, i samarbeid med Vestfold fylkeskommune har gjennomført fellesmøte med Vestfold fylkeskommune og samarbeidsorganet. Fylkesdirektørar vil fortette denne praksisen.

Telemark fylkeskommune inviterer alle samarbeidsorgan som har lærlingar i Telemark når vi har samhandlingsmøter av ulike slag.

Fylkesdirektøren er av den oppfatning at godkjenning av samarbeidsorgan etter presiseringa frå Utdanningsdirektoratet sumaren 2025 har medført ei tydeleg avklaring på godkjenning og ansvaret for oppfølging. Fylkesdirektøren ser ingen grunn til å endre denne praksisen.

Vedlegg:

Tolkning av regelverk om godkjenning av samarbeidsorgan

Godkjenning samarbeidsorgan - tilbakemelding fra Telemark

Vedtak, 24092025, Sak 47/25, Godkjenning av samarbeidsorgan i Telemark

Godkjenning av samarbeidsorgan i Telemark